

A última hora els grups parlamentaris del PSOE (a l'esquerra, amb Francina Armengol i Joana Barceló en primer pla) i del PP (a la dreta, amb Jaume Matas i Rosa Estaràs en primer terme) acordaren la reforma de l'Estatut balear. A més d'aquests grups hi va votar a favor UM.

Aprovat l'Estatut balear

A la fi la reforma de l'Estatut de les Illes fou aprovada, amb els vots favorables del PP, PSOE i UM. El PSM i EU-Verds hi votaren en contra.

La reforma de l'Estatut balear fou aprovada pel Parlament balear, el dimarts dia 13, amb els vots a favor del PP, del PSOE i d'UM, els quals en conjunt disposen dels 52 dels 59 escons de la Cambra. Hi votaren en contra els 4 diputats del PSM i els 3 d'EU-Verds. Aquest mateix dilluns, dia 26, el president del Parlament, Pere Rotger, es desplaçava a Madrid per lliurar personalment el projecte al Congrés dels Diputats.

Acord Matas-Antich. Els dies previs al plenari definitiu, el desacord entre PP i PSOE semblava absolut. La reunió del dia 8 entre el president del Govern i del PP balear, Jaume Matas, i el se-

cretari general del PSIB-PSOE, Francesc Antich, es tancà sense acord, tot i que durà del matí fins a l'horabaixa. Les grans divergències se centraven en el finançament, la posada en marxa del Consell de Formentera i el català. Respecte al primer assumpte, Matas insistia que, amb més finançament general, l'Estatut incorporés d'acord una inversió extraordinària de l'estat per valor de 3.000 milions a deu anys vista, com el Règim Especial Balear (REB) ampliat amb avantatges fiscals. El PSIB s'hi oposava, especialment a l'última qüestió. Pel que fa al Consell de Formentera, el PP exigia que es posés en marxa automàticament quan la reforma fos vigent, mentre que el PSIB volia un

període transitori. La diferència té molt a veure amb els interessos partidistes respectius. La creació del nou Consell significa que el d'Eivissa passarà de dotze a tretze membres (ara en té tretze, però comptant-ne un de Formentera que perdrà), amb la qual cosa, a causa de la tradicional fortalesa del vot conservador a l'illa, el PP incrementa molt les possibilitats d'obtenir majoria absoluta en aquest Consell. Si bé cal dir que com que l'Estatut separarà les candidatures als consells insulars i al Parlament (hi haurà doble llista), l'efecte es limitarà a la institució insular. Quant al tercer punt de discòrdia, el català, el PSIB acceptà el dia 8 una esmena del PSM per la qual el català i el castellà quedarien igualats legalment a les Balears. Matas s'hi oposà rotundament perquè, segons explicà en roda de premsa, "seria tant com fer obligatori el català".

L'horabaixa del dia 8 les posicions de PP i PSOE eren les citades. I sense cap aparent possibilitat d'arribar a un acord. De fet, el president Matas donà per "trencades les negociacions" i anuncià una probable "retirada del projecte" el dimarts 13, dia de la sessió

plenària definitiva, perquè "no seria lògic enviar a Madrid el projecte sense el suport a Balears del PSOE". Així, passaren cinc dies. El matí del 13, una hora abans de l'inici de la sessió a la Cambra, aquest setmanari demanava a Antich si s'havia produït alguna novetat, algun contacte amb el PP, la qual cosa negà. Tot i amb això, el fet és que la presència del líder socialista al Parlament permetia deduir que o bé hi havia hagut alguna conversa extraoficial o bé, si més no, esperava que pogués existir una negociació d'última hora. Minuts abans que s'iniciés el punt de l'ordre del dia dedicat a la reforma estatutària, la portaveu parlamentària socialista, Francina Armengol, feia unes declaracions a la premsa, al saló de les passes perdudes, que deixaven entendre el vot favorable del PSIB. Suposadament, no s'havia produït cap negociació amb el PP.

S'inicià la sessió. Prengué la paraula el president Matas per anunciar que el seu grup votaria que sí al projecte "a canvi de res" i demanava al PSIB "generositat" pel "bé dels ciutadans", volent fer veure que no hi havia hagut cap negociació des del trencament. Com si

es tractés d'un guió de suspens fidelment seguit per les dues parts, la portaveu socialista, Armengol, en el seu torn de paraula demanà al PP "un últim esforç per negociar, si el president (de la Cambra) permet un incís, en bé dels ciutadans". Aleshores Matas i Antich es tornaren reunir. Menys d'una hora bastà per pactar el que el dijous anterior fou impossible durant una reunió maratoniana, i que de fet portaven mesos i mesos sense acordar. El miracle es convertia en realitat. Ungits per un desig de pau recíproca "en benefici" dels ciutadans, PP i PSOE anunciaven la bona nova a la premsa.

Per defensar el projecte en la presa de consideració del Congrés es desplaçaran a Madrid representants del PP, PSOE i UM en una delegació balear encapçalada pel president Matas. Durant els mesos de tramitació del projecte a les Corts espanyoles serà el mateix Matas qui dirigirà la negociació per banda del PP estatal, tal com ja ha pactat amb el seu partit estatal. Per mà del PSOE no consta qui serà el cap negociador, però tot fa pensar que serà Antich. Al febrer o al març de l'any que ve serà aprovada la reforma. Així, es

podria complir el compromís assolit entre el PP i el PSOE perquè el nou Estatut sigui aplicable quan es convoquin les pròximes eleccions autonòmiques.

Nou Estatut. Els eixos fonamentals de la reforma són quatre. Un, l'aclariment institucional dels consells insulars, que tindran més competències i de forma més clara per evitar duplicitats. En aquest punt hi hagué sempre entesa entre PP i PSIB. Els altres tres són els citats abans, sobre els quals l'acord fou impossible durant un any i mig i que tanmateix s'assolí miraculosament en menys d'una hora.

Respecte al Consell de Formentera, la proposta del PP és assumida pel PSIB en tots els termes. Es crearà immediatament, de manera que el Consell d'Eivissa passarà de dotze a tretze membres. Pel que fa al finançament extraordinari, els socialistes han acceptat que l'estat hagi d'invertir 3.000 milions en els deu propers anys. El que encara no està clar és com es farà tècnicament. Es deixa aquest serrall a la ulterior negociació que es desenvoluparà a Madrid. El PP, per la seva banda, renuncia a la inclusió del REB i a tota mesura d'excepcionalitat fiscal per a Balears. En conjunt, doncs, el finançament global illenc quedarà molt semblant al català. Pel que fa l'idioma propi, el PSIB renuncia a continuar donant suport a l'esmena del PSM, segons la qual el català s'havia d'igualar legalment al castellà a Balears. A canvi, els conservadors accepten que a Madrid es pugui eliminar la referència a les modalitats insulars, tal com demanaven els socialistes, de manera que, si es compleix la previsió, tota la qüestió lingüística quedarà com estava.

A més d'aquests punts crucials, la reforma preveu una bateria de drets i deures ciutadans, malgrat que sense cap fórmula que n'asseguri el compliment; obre la porta a la policia autonòmica, però sense concretar res més que l'aspiració general; defineix les Illes com a "nacionalitat històrica", i preveu la gestió de diverses competències que podrien ser importants, com en immigració i en gestió del litoral, si bé sempre d'acord amb els processos de transferències generals.

Miquel Payeras